

Beslutningsforslag nr. B 34

Folketinget 2014-15

Fremsat den 20. november 2014 af Lars Dohn (EL) og Rosa Lund (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om bedre indeklima i folkeskolen

I forbindelse med den ny folkeskolelov og dens tanker om, at børnene skal lære mest muligt, pålægger Folketinget regeringen

- at påse, at kommunerne nøje undersøger, om de overholder lovens krav om luftkvaliteten i kommunernes undervisningslokaler i folkeskolen,
- i tilfælde, hvor kommunen ikke overholder bestemmelserne, at pålægge kommunen at udfærdige en handleplan for at få bragt indeklimaforholdene i orden inden udgangen af 2015 og
- at gøre sig overvejelser om, hvordan kravet om en CO₂-koncentration på højst 1.000 ppm, som er gældende for nybyggede undervisningslokaler, bliver gennemført i alle lokaler inden 2016, så danske uddannelsesinstitutioner får samme forhold som de norske og svenske.

Bemærkninger til forslaget

Indeklimaet er en væsentlig faktor for indlærings-effekten. Undersøgelser fra DTU viser, at indeklimaet, og luftkvaliteten i danske skoler i væsentligt omfang ikke lever op til kravene.

Ifølge DTU er luftens indhold af CO₂ et mål for, hvor godt et lokale er ventileret i forhold til, hvor mange personer der er til stede.

Arbejdstilsynet har fastsat følgende grænseværdier: Det anbefales, at CO₂-indholdet ikke overstiger 1.000 ppm (parts per million). Hvis CO₂-indholdet overstiger 2.000 ppm, skal der træffes foranstaltninger med hensyn til antal elever i klassen i forhold til forbedret ventilation.

Indeklimaet udgøres af

- luftkvaliteten beskrevet ved luftens indhold af partikler, støv, gasser og dampe,
- termiske forhold beskrevet bl.a. ved lufttemperatur og luftfugtighed,
- lysforhold beskrevet ved bl.a. lysstyrke og kontraster og
- lydforhold beskrevet ved bl.a. lydstyrke.

Sundhedsstyrelsen siger i en rapport (»Forebyggelsespakke: Indeklima i skoler«, Sundhedsstyrelsen, 2012), »at ventilation er en af de mest betydningsfulde indsatser til bedring af indeklimaet. Mekanisk ventilation og styret naturlig ventilation har i praksis vist sig at kunne sænke CO₂-niveauet mere effektivt end manuel, naturlig ventilation.«

I vores del af verden tilbringer mennesket hen ved 90 pct. af tiden inden døre – i hjemmet, i skolen, på arbejdspladsen og i transportmidler. Det er efterhånden veldokumenteret, at indeklimaet har en markant indflydelse på menneskers trivsel, sundhed og effektivitet. Det er i denne forbindelse også påvist, at børn er særlig følsomme over for indeklimaets påvirkninger.

Undersøgelser har påvist, at 56 pct. af de skoler, hvor der blev gennemført målinger, havde utilstrækkelig ventilation. I Sverige og Norge var de tilsvarende tal henholdsvis 16 pct. og 21 pct. (»Indeklima i skoler: Status og konsekvenser«. Af Jørn Toftum et al., FOA, 2011).

I en DTU-undersøgelse fra 2009 (»Masseeksperiment 09: Indeklima i klasselokaler«. Af Birgitte Andersen et al., DTU, 2009), hvor 743 klasser fordelt på 320 ud af Danmarks i alt ca. 2.500 skoler medvirkede, viste det sig, at kun 44 pct. havde en CO₂-koncentration, der var lavere end det maksimalt acceptable på 1.000 ppm. Til sammenligning viste tallene i Sverige og Norge, at omkring 80 pct. af skolerne havde acceptable CO₂-niveauer.

Det utilstrækkelige indeklima i klasseværelserne påvirker elevernes udbytte af skolearbejdet. Hvis indeklimaet er utilstrækkeligt, øges risikoen for hovedpine og irriterede øjne, og elevernes koncentration forringes, hvorved indlæringssevnen bliver nedsat. Sundhedsstyrelsen siger i en rapport (»Forebyggelsespakke: Indeklima i skoler«. Sundhedsstyrelsen, 2012), at »Evnen til at løse koncentrationskrævende opgaver hos børn forringes op til 15 pct., når de opholder sig i

lokaler med dårlig luftkvalitet med hensyn til ventilation og temperatur«.

En undersøgelse (»Indeklima i skoler: Status og konsekvenser«. Af Jørn Toftum et al., FOA, 2011) viser eksempelvis, at en fordobling af ventilationsraten fra et lavt niveau medførte en fremgang i præstationen af skolearbejdet på op til 14 pct. Det vil altså sige, at elever udsat for god ventilation klarer sig bedre. Resultatet kan også tolkes således, at læreren ikke skal bruge unødigt tid og energi på at undervise elever med et for ringe indeklima i klasseværelset.

Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø fremhæver, at »elever, studerende og andre deltagere i offentlig og privat undervisning har ret til et godt undervisningsmiljø, således at undervisningen kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt«. Vore skoleelever har altså et retskrav på indeklimaområdet. Skolelæreren er omfattet af arbejdsmiljøloven (lbk. nr. 1072 af 7. september 2010) og eleverne af undervisningsmiljøloven (lov nr. 166 af 14. marts 2001).

Men Dansk Center for Undervisningsmiljø anbefaler, at den praksis, som gælder for de ansatte, også bør gælde for eleverne. I Sverige har skoleelever siden 1990 været omfattet af arbejdsmiljøloven, som altså foreskriver en højere ventilationsrate end de danske regler. I Norge laves reglerne af Folkehelseinstituttet, som siden 1998 har anbefalet en øvre grænse for luftens CO₂-indhold på 1.000 ppm.

En stigning i CO₂-koncentrationen på 1.000 ppm i inde-luften i forhold til udeluftens niveau hang i en amerikansk undersøgelse sammen med en stigning i sygefravær hos eleverne fra 10 til 20 pct. (»Forebyggelsespakke: Indeklima i skoler«. Sundhedsstyrelsen, 2012).

I Børnerådets Rapport om indeklima (»Indeklima i klasseværelset, Børnerådets Børne- og Ungepanel«. Panelrapport, 2012, 1) siges det, at »Alt for mange børn synes, at dårligt indeklima er problematisk, og alt for mange oplever en række negative konsekvenser som dårlig koncentration, når det er for varmt, og der er dårlig luft«. Det fremgår videre af rapporten, at 95 pct. af børnene synes, at det er vigtigt, at børnene er med til at bestemme, hvis der skal gøres noget ved indeklimaet, hvilket passer godt med FN's børnekonvention, der siger, »at børn skal inddrages i sager, der vedrører dem selv«.

Mange vil sikkert frygte for energimæssige konsekvenser af øget ventilation. Men i den sammenhæng skal man være opmærksom på, at energiforbruget til øget ventilation med passende brug af varmegenindvinding, moderne energibesparende ventilatorer og samtidig energirecovering af uhen-sigtsmæssige facadeelementer ofte vil være beskedent – i mange tilfælde vil der endda være tale om en energibesparelse.

Beregninger viser, at forbedringerne kan gøres for under 2 kr. pr. elev pr. dag. Spørgsmålet er således, hvad det koster,

hvis ikke vi gør noget – både uddannelsesmæssigt og menneskeligt.

Den seneste rapport fra DTU fra november 2014 om indeklimaet i den danske folkeskole (»Masseeksperiment 2014: Indeklima i klasselokaler: Resultater«. Af Geo Clausen et al., DTU, 2014) viser med al tydelighed, at der ikke er sket

forbedringer siden DTU's undersøgelser i 2009: »I 2009, da vi i Masseeksperimentet undersøgte indeklimaet i klasselokalerne, så det således ikke særlig godt ud« og »I år (2014) ser tallene for indeklimaet for de danske folkeskoler en smule dårligere ud end de gjorde for fem år siden«.

Vil vi være det bekendt?

Skriftlig fremsættelse

Lars Dohn (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre indeklima i folkeskolen.

(Beslutningsforslag nr. B 34)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.